

Nehvaležnost je plačilo sveta.

(Pravljica.)

Sto in sto se jih je že prepričalo, da je nehvaležnost res plačilo sveta! Komu je neznano, da so morali pretrpeti mnogi vrli dobrotniki največ preganjanja? Že stari Sokrat je moral obupan použiti strup, dasi je vendar toliko koristil državljanom. Tudi slavni Krištof Kolumb je občutil, kako krivično sodi včasih ta svet.

Tudi ona lisica, ki je kmeta rešila kače, ki ga je hotela požreti, se je prepričala o resničnosti tega pregovora. To je bilo namreč tako:

Velikanska kača pade nekoč v prepad in začne milo ječati. K prepadu pride kmet in jo vpraša, zakaj tako milo ječi? Kača poprosi kmeta, naj jo reši: „Ne, ne“, pravi kmet, „taki hudobni živali že ne pomagam! Jaz si ne upam hudobne kače gojiti na svojih prsih.“

Toda kača ga še bolj milo prosi in mu obljubi veliko plačilo.

Velike obljube pa prevarajo včasih tudi modrijana, in tudi kmeta so. Pomaga hudobni in priliznjeni kači iz prepada.

A za plačilo ga hoče malovredna žival požreti.

„Ali sem to zaslužil? Je-li to primerno tvoji obljubi?“ vpraša kmet.

„Jaz sem dvojezična“, odgovori kača, „svet tudi ne plačuje drugače.“

Strahu trepetajočemu kmetu svetuje kača: „Ker mi ne veruješ, pokličeva prva dva, ki ju srečava, na pričo; kar onadva potrdita, bodi nama obema prav.“

Kmalu pride po poti star konj; temu razložita vso zadevo.

Konj pomisli pa pravi: „Petnajst let sem služil gospodarju; a danes zjutraj me je hotel dati konjederču. Svet ne plačuje drugače.“

Pa pride star lovski peš. Pozoveta ga na pričo. Ta pa pravi: „Jaz sem deset let plemenitašu lovil in res tudi marsikatero lisico in zajca pomagal vjeti; sedaj je pa ukazal lovcu, naj me žene na pašnik in tam priveže za drevo, da lakote poginem; to je plačilo sveta.“

Kmetu postane tesno pri srcu. Pa priskaklja nasproti lisica. Kmetič ji tekoj vso stvar razloži in ji obljubi vse svoje kokoši, če mu pomaga uiti hudobni kači.

Lisica pregovori kačo, naj ji gre pokazat prepad, da presodi, kakšna je bila nevarnost in kolik kmetov trud.

Pridejo do prepada. Lisica skoči notri, kača pa zleze za njo in ji razkazuje, kako je bilo. V tem skoči lisica ven, in predno se kača obrne, zavalí kmet na lisičin nasvet veliko skalo na prepad.

Ko je bil kmet prost, zahteva lisica, naj jo spusti zvečer h kokošim. Ko pride kmet domov, pripoveduje, kaj se mu je nakretilo in kaj je lisici obljubil. Kmetica ni oporekala. Kmet hoče izpolniti dano besedo in pusti zvečer kurji hlev odprt.

Kmetica pa je zvečer s hlapcem čakala lisice. Ko se ta priplazi h kokošim, zapreta vrata in ulovita lisico.

„Ah“, pravi lisica, „še pravice ne najde dobrota, kaj-li hvaležnosti? To potrdim jaz s svojim življenjem in s svojo kožo.“

Mathesius — F. Osojski.

Solnček in snežek.

Vprašal snežek beli
Zlate solnčne žarke:
„Kaj ste prihiteli
Doli na zemljico?“

„Veste, nam so rekli
Dobri očka solnček,
Da te spekli bodo,
Če jim ne izgineš.““

„Ej, le hitro kvišku
Bratci se vrnite,
Solnčku sporočite,
Da je snežek — mrzel.“

Nasmehljaj se sonček
Sporočilu snežka,
Pa poslal iznova
Žarke je na zemljo.

Ej, kako so greli!
Greli, da so kmalu
Snežku plašček beli
Čezinčez prežgali!

E—V.

